

Õiguskantsler

Margus Lepik
MTÜ Eesti Triatloni Liit
info@triatlon.ee

Teie 17.12.2020 nr

Meie 15.01.2021 nr 6-3/210086/2100279

Spordialaliidu toetuse saamiseks kehtestatud lävend

Austatud Margus Lepik

Palusite õiguskantsleril kontrollida, kas kultuuriministri 21.12.2020 määruse nr 12 „[Riigieelarvest Kultuuriministeeriumile spordi toetamiseks eraldatud vahenditest antavate sporditoetuste liigid ning toetuse taotlemise, taotleja hindamise, toetuse määramise ja määramisest keeldumise tingimused ja kord](#)“ (edaspidi määrus) § 12 lõige 8 vastab [Eesti Vabariigi põhiseadusele](#) ja seadusele.

Leian, et vaidlustatud säte on põhiseadusega kooskõlas. Kultuuriministrile on seadusega antud avar otsustusõigus, et seada toetuse andmisele objektiivseid tingimusi. Ministri määrusega kehtestatud tingimused ei ole ilmselgelt põhjendamatud ega eira võrdse kohtlemise või proportsionaalsuse põhimõtteid.

I. Vaidlustatud säte

§ 12. Spordialaliidu toetuste taotlejate hindamine

[...]

(8) Sõltumata hindamise tulemusest ei eraldata toetust spordialaliidule, kellele eraldatavad tegevustoetuse ja noortesporti toetuse summad jäävad alla 5000 euro või kes vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:

- 1) spordialade harrastajate arv spordiklubides ja spordikoolides Eesti spordiregistri viimase kinnitatud seisuga on väiksem kui 100;
- 2) spordialadel puuduvad käesoleva määruse § 10 lõikes 4 sätestatud tähtpäeva seisuga treenerikutsega treenerid.

II. Õiguskantsleri seisukoht

1. Määrus põhineb spordiseaduse § 9 lõikel 3. Sätte kohaselt kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega riigieelarvest spordi toetamiseks eraldatud vahenditest antavate sporditoetuste liigid. Ühtlasi määrab minister kindlaks sporditoetuse taotlemise, taotleja hindamise, sporditoetuse määramise ja määramisest keeldumise tingimused ja korra.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

2. Leidsite, et seadus pole volitanud ministrit kehtestama toetuse saamiseks 5000 euro suurust alampiiri. Ehkki volitusnormis ei ole sõnaselgelt öeldud, et minister võib toetuse saamise tingimuseks seada summa alampiiri, on sellise piiri seadmine samuti tingimuse kehtestamine. Alampiir on seotud punktisüsteemiga, mis tähendab, et spordialaliit peab summa alampiiri ületamiseks täitma kindlad nõuded (kindel harrastajate arv, kutselised treenerid, sportlaste tulemused tiitlivõistlustel). Kultuuriministeeriumi selgituste järgi tuleb 5000 euro piiri saavutamiseks varasemate aastate põhjal olümpiaalade grupis spordialaliidul saada keskmiselt vähemalt kaks punkti ja mitteolümpiaalade grupis kaheksa punkti. Määruse lisa järgi on võimalik üks punkt saada siis, kui spordialal tegutseb vähemalt üks kutsega treener või kutsega treenerite juhendamisel on vähemalt 100 harrastajat või viimase nelja aasta jooksul on sportlased saavutanud tiitlivõistlustel vähemalt ühe korra koha 12 parema hulgas. Kogutud punktid teisendatakse rahaks. Kui punkte koguneb nii vähe, et taotleja ei saavuta alampiiri, siis toetust ei maksta. Sisuliselt on tegemist lävendiga, mille ületamise korral saab spordialaliit toetust. Minister võib kehtestada tingimuste seas ka miinimumnõuded, millele alaliidu toetuse saajad peavad vastama.

3. Sporditoetusi maksab riik vabatahtlikult ning parlament võib jätta täidesaatvale riigivõimule sellise toetuse tingimuste määramiseks küllaltki avara otsustusruumi. Kultuuriministri avarat otsustusõigust pidas Riigikohus õigustatuks ka etendusasutuste nn koroonatoetuste tingimuste kehtestamisel (vt PSJK 22.12.2020 otsus asjas nr [5-20-6/11](#), p 19). Avarast otsustusõigusest olenemata tuleb toetuse tingimuste kehtestamisel arvestada ka võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtetega.

4. Lävendi saavutamiseks tuleb täita objektiivsed tingimused, mis näitavad, et spordiala on saavutanud ühiskonnas teatud kandepinna (harrastajate arv) ning ala harrastatakse teatud tasemel (kutsega treenerite, sportlike saavutuste olemasolu). Igal spordialaliidul on võimalik pingutada, et täita neid tingimusi, mis on vajalikud toetuse saamiseks vajaliku lävendi saavutamiseks. Kuivõrd 5000 euro suurune alampiir kehtib alates 2016. aasta lõpust (vt [kultuuriministri 21. detsembri 2012. a määruse nr 12 „Riigieelarvest Kultuuriministeeriumile spordi toetuseks eraldatud vahendite jaotamise kord” muutmine](#)) ning alampiiri tõstmine oli spordialaliitudega ka kooskõlastatud, ei saa seda tingimust pidada ka ootamatuks või üllatuslikuks. Teie nimetatud asjaoludel ei ole lävendi täitnud ja lävendit mittetäitnud alaliite koheldud ebavõrdselt.

5. Avaldasite kahtlust, kas vaidlustatud säte vastab proportsionaalsuse põhimõttele (põhiseaduse § 11). Ka selles asjas tuleb arvestada, et riigil on vaba voli otsustada selle üle, kas ja mis tingimustel ning kui palju toetusi maksta. Kuivõrd toetusi makstakse alaliitudele kindlatel tingimustel (kindel arv harrastajaid, alal tegutseb teatud arv kvalifikatsiooniga treenerid või sportlased on saavutanud tiitlivõistlustel väga häid tulemusi), on piirangu eesmärk toetada piisavalt heal professionaalsel tasemel ning piisavalt elujõulist alaliitu. Riigil ei ole kohustust maksta seda sporditoetust igale alaliidule. Tulenevalt avarast otsustusõigusest, võib riik otsustada, millist ala millise toetusmeetmega toetada. Kui alaliit jääb sellest konkreetsest toetusest ilma, võib ta taotleda teisi sporditoetusi. Kultuuriministri määruses on nimetatud sporditoetusi, mis võimaldavad rahalist tuge anda ka väiksema populaarsusega spordialadel treenivatele andekatele ja edukatele sportlastele. Alaliidul on võimalik pöörduda ka [Kultuurkapitali](#) poole nt projektipõhise toetuse või spordivaldkonna aasta tegevustoetuse taotlemiseks. Eeltoodud arvestades ei ole põhjust pidada lävendist tulenevat piirangut ebaproportsionaalseks.

6. Viitasite oma kirjas ka sellele, et määrus ei ole kooskõlas Riigikogu poolt 18.02.2015 vastu võetud [Eesti spordipoliitika põhialustega aastani 2030](#). See on strateegiline alusdokument, milles on kirjeldatud poliitikavaldkonna pikaajalist üleriigilist eesmärki ja prioriteetseid arengusuundi. Ei ole asjakohane hinnata konkreetse sporditoetuse tingimuste vastavust sellise üldistustasemega

arengudokumendile. Eesti spordipoliitika põhialustes seatud üldisi eesmärke peavad aitama saavutada kõik spordivaldkonna meetmed kogumis, üks toetus eraldivõetuna ei pea vastama spordi laiapõhjalise ja mitmekülgse toetamise tingimusele.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristi Lahesoo 693 8409
Kristi.Lahesoo@oiguskantsler.ee

Küllli Taro 693 8441
Kylli.Taro@oiguskantsler.ee

Liina Lust-Vedder 693 8404
Liina.Lust-Vedder@oiguskantsler.ee